

of the state school system in 1984 decided for multidisciplinary, which enables the architect to analyze the issues within the design as well as their future impacts. A five-year system has been introduced, with a one-year postgraduate diploma study. The reform of education being prepared for 1998 will extend the study to 6 years in three cycles. The basic education will last 4 years, which should harmonize education with the conditions of actual architectural practice and its social and economic factors. If the role of an architect in society is to be assured, it is advantageous to include all the disciplines which contribute to his skill, cultivating his abilities to criticism but at the same time avoiding dogmatism. Evolution des métiers de l'Architecture et pluridisciplinarité de l'enseignement.

Dagmar Glosová

MODEL STUDIA NA FA VUT V BRNĚ

Vážení přátelé, dovoluji mi, abych Vám poděkovala za toto milé pozvání. Ráda bych vám sdělila naše zkušenosti s právě dokončeným modelem studia. Nevím, zda toto téma patří sem do úvodu Vaší konference, kam byl můj příspěvek zařazen. Myslím, že obsahově má blíže k tématům, o kterých se bude diskutovat zítra.

Koncem ledna tohoto roku jsem ukončila svoji sedmiletou činnost ve funkci prodávanky pro studium. Zároveň byl také promoci ukončen první cyklus studia podle nové koncepce, zahájený ve školním roce 1990/91. Můžeme tedy bilancovat.

Stejně jako vy, i my máme studium dvoustupňové. Myslím, že ke změně koncepce nás vedla stejná snaha přizpůsobit se chystanému jednotnému modelu studia architektury v Evropské Unii. Schéma našeho modelu je v tabulce 1.

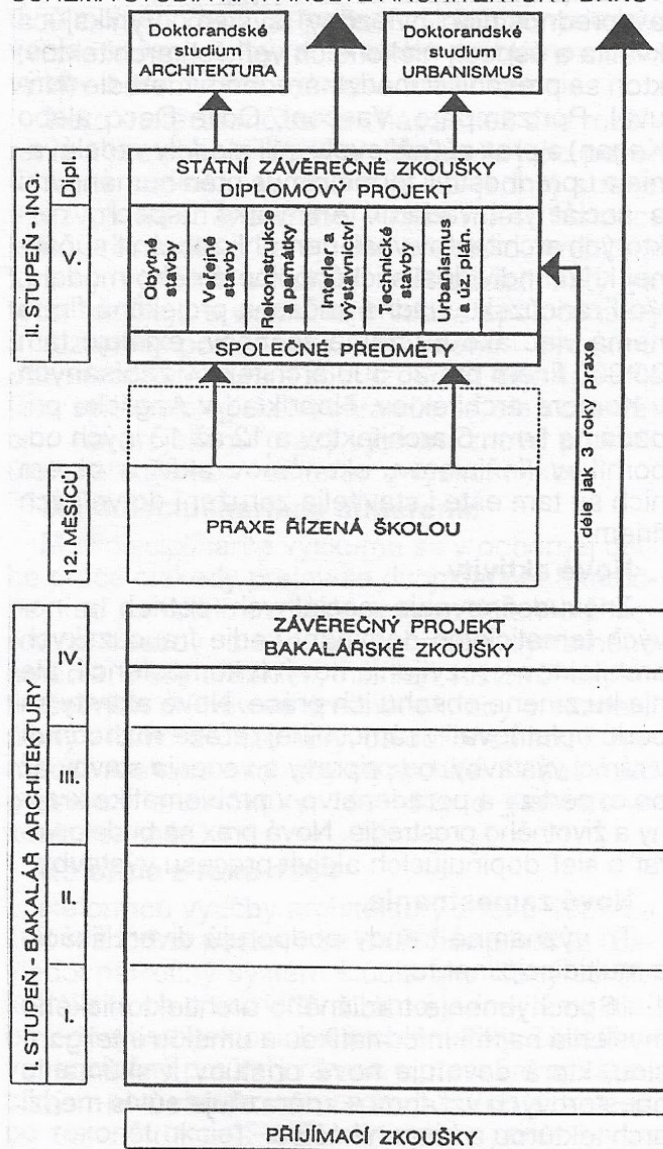
Výučba na prvním stupni má poměrně stabilní průběh (tabulka 2,3). Studijní plán (očistěný od různých marxismů, ale také tělocviku a jazyků - ty jsou doporučeny s povinností složit zkoušku do konce studia 1. stupně za 4 kredity) se obsahově kryje s dřívějším úplným studiem architektury.

Studium 1. stupně je ukončeno souhrnnou bakalářskou zkouškou složenou z obhajoby závěrečného projektu a zkoušky ze čtyř předmětů: architektonické typologie, teorie a vývoje architektury, teorie a navrhování konstrukcí pozemních staveb a urbanismu.

Absolvent - bakalář - by tedy měl být připraven obstát jako zaměstnanec v architektonické kanceláři. Není však připraven takovou kancelář vést. Přípravu k tomu dostane ve druhém stupni studia po tom, co si ověří své schopnosti v praxi.

Praxe je povinná v trvání minimálně jednoho roku a její průběh stanoví přesná pravidla, která jsou součástí Studijního a zkušebního řádu.

SCHEMA STUDIA NA FAKULTĚ ARCHITEKTURY BRNO



Tady se trochu zdržím: alespoň 6 měsíců po ukončení 1. stupně studia musí být student souvisle zaměstnán u autorizovaného architekta, zbývající část povinnosti může splnit i na pracovištích, která se naší profesí dotýkají (na stavbě, na úřadě...atd.). Tuto druhou část si mohou plnit již po ukončení 2. ročníku, třeba o prázdninách, ale na jednom pracovišti musí být souvisle nejméně 2 měsíce (uvolní si tak 1/2 roku třeba pro cestování). Máme zjištěno, že zůstávají většinou celý rok u jedné firmy.

V průběhu praxe si musí vést deník a kontrolovaně plnit úkoly, které vyplývají z nutnosti projít, nebo seznámit se se všemi fázemi projektování dle honorářového řádu ČKA (tabulka 4,5).

Naše zkušenosti s praxí po třech letech, kdy jsou bakaláři na praxi, ukazují tři problémy. První: odborná veřejnost nejdříve moc nevěděla, co to jsou bakaláři a co od nich může čekat. Snažili jsme se podávat informace v odborném tisku, informovat naše kolegy z praxe v osobním styku, bakaláři dostali u promoce také osobní dopis děkana pro svého zaměstnavatele. Myslím, že dnes o neinformovanosti projekčních kanceláří

už nemůže být řeč a po bakalářích už je dost velká poptávka. Tato forma spolupráce dává totiž projekčním kancelářím možnost vyzkoušet si absolventa a vyměnit ho za jiného, nebo si ho podržet pro další spolupráci. Snažíme se publikovat bakalářské práce - na podzim 1996 jsme např. měli v pražské Frágnerově galerii výstavu bakalářských prací z prvních třech roků trvání bakalářského studia, která byla později převezena do Brna a vystavena v síni Obce architektů.

Druhý problém: ani studenti nevěděli co je čeká, nevěděli budou-li v praxi zaměstnanci nebo studenti. Statut studenta jim zůstal zachován a s tím i některé sociální výhody, jejich plat však podléhá zcela normálně zdanění a zaměstnavatelé za ně samozřejmě musí platit všechny povinné typy pojištění. I s tímto problémem se studenti, zdá se, dobře vypořádali. Pokud vím, tak dělali odbornou práci, domáhali se být při jednáních svých zaměstnavatelů s klienty, získávali zkušenosti, často s projekčními kancelářemi spolupracovali i v průběhu druhého stupně studia a po absolutoriu se tam vrátili. Hrozí však to, že nebudou-li bakaláři "rotovat", jak je to v zahraničí běžné, budou volná místa pro další ročníky obsazena.

Třetí problém je problémem fakulty. Nebyli jsme si zcela jisti, zda zabráníme tomu, aby se praxe stala jen formálním splněním jakési povinnosti, jak to bylo v dobách např. mého studia. Báli jsme se, aby se neukázalo, že to byl jen rok

Ročník		I.		II.		III.		IV.		
č.	Předmět / semestr	kred.	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Ateliery	70		4klz	8klz	8klz	8klz	8klz	8klz	26kl
2.	Filosofie	2	1	1klz						
3.	Matematika	3	3zk							
4.	Deskriptivní geometrie	4	4zk							
5.	Výpočetní technika	3					3klz			
6.	Základy architektury	5	5klz							
7.	Kompozice architektury	2						2zk		
8.	Teorie a estetika	4							4zk	
9.	Sociologie	2							2zk	
10.	Vývoj architektury	12	2klz	2zk	2zk				3zk	3zk
11.	Dějiny výtvarného umění	6					3zk	3zk		
12.	Výtvarná tvorba	15	3klz	3klz	3klz					
13.	Výtvarné dílo v arch.	2							2klz	
14.	Obytné stavby	3	3zk							
15.	Veřejné stavby I.	3		3zk						
16.	Veřejné stavby II.	3		3						
17.	Architektura prům. staveb	3			3zk					
18.	Architektura a plán.	3			3zk					
19.	Rekonstrukce a pam. péče	3				3zk				
20.	Interier	4		2klz		2zk				
21.	Urbanismus	11		2zk	3klz	3zk	3zk			
22.	Aplikovaná ekologie	4								
23.	Stavební materiály	2	2zk							
24.	Pozemní stavitelství	16	4	4zk	4zk	4zk				
25.	Pružnost a pevnost	6	3zk	3klz						
26.	Statika stavebních	11		3zk	2klz	3zk	3zk			
27.	Stavební fyzika	5			2zk	3klz				
28.	TZB, Technická	8					4zk	4zk		
29.	Stavební projekt	4						4klz		
30.	Ekonomika a řízení	3								3zk
31.	Stavební právo	2								2zk
	Volitelné předměty	16					3zk	3zk	6klz	
	Celkem	240	30	30	30	30	30	30	30	26

+ 4 kredity zkouška z neslovanského jazyka

sk.	Atelier. výuka / semestr	1	2	3	4	5	6	7	8
A.	Obytné stavby								Z
	Veřejné stavby								Á
B.	Architektura venkova								V.
	Výrobní a užit.stavby								
C.	Urbanismus								P.
	Územní plánování								R.
D.	Interier								O.
	Rekonstrukce a teorie arch.								J.

Z každé skupiny musí student povinně absolvovat minimálně jeden atelier.

Fakulta architektury VUT Brno		Praktikant	
Měsíční výkaz praxe		Zaměstnavatel	
Architektura		Měsíc	Rok
Číslo listu			
Zakázka :			
Činnost		hod/měs	
1.	Příprava zakázky	Analyza zakázky, smluvní zajištění	
		Analyza stavenišť, průzkumy	
2.	Návrh stavby	Analyza podkladů	
		Koncept, studie, skicy	
		Odsouhlasení se zákazníkem	
		Zapojení dalších profesí	
		Konzultace s veřejnoprávními orgány	
		Předběžný odhad nákladů	
3.	Dokumentace k územnímu řízení	Vypracování dokumentace k ÚR	
		Doklady a stanoviska veřejnopráv.org	
		Zpracování podmínek ÚR do návrhu	
4.	Projekt pro stavební povolení	Vypracování projektu stavby	
		Doklady a stanoviska veřejnopráv.org	
		Zpracování podmínek SP do projektu	
5.	Projekt pro provedení stavby	Vypracování projektu provedení stavby	
		Koordinace profesí	
		Projektové podklady od dodavatelů	
6.	Podklady pro vyhledání dodavatele	Podklady pro nabídkové řízení	
		Vyhodnocení nabídkového řízení	
7.	Provádění stavby	Autorský dozor	
		Technický dozor	
		Dokum. skutečného provedení stavby	
8.	Dokončení stavby	Kolaudační řízení	
		Odstranění kolaudačních závad	
		Závěrečné vyúčtování stavby	
9.	Jiné činnosti		
Zástupce zaměstnavatele : (razítko, podpis)	Zástupce školy : (razítko, podpis)		

Fakulta architektury VUT Brno		Praktikant	
Měsíční výkaz praxe		Zaměstnavatel	
Urbanismus		Měsíc	Rok
Číslo listu			
Zakázka :			
Činnost		hod/měs	
1.	Územně plánovací podklady	Zadání soutěží a konkurzů	
		Vyhodnocení urb.soutěží a konkurzů	
		Vypracování urbanistické studie	
		Jiné ÚP	
2.	Koncepce rozvoje sídla (území)	Analyza předpokladů rozvoje	
		Variety urbanistického rozvoje	
		Vyhodnocení variant	
3.	Územně plánovací dokumentace	Přípravné práce pořizovatele	
		Průzkumy a rozbor	
		Zadávací dokumenty ÚPD	
		Plán využití území	
		Regulační plán	
		Projednání a schválení ÚPD	
4.	Aplikace nástrojů územního plánování v krajině	Systémy ekologické stability	
		Pozemkové úpravy	
		EIA	
5.	Koordinace výstavby a souvisejících činností	Územní řízení	
		Stavební řízení	
6.	Jiné činnosti územního plánování		
Zástupce zaměstnavatele : (razítko, podpis)	Zástupce školy : (razítko, podpis)		

ztraceného času, že nám to řeknou studenti po návratu do dalšího stupně studia. Doba je přece jen jiná. Naše obavy se ukázaly být lichými. Nezaslechla jsem tento názor od studentů, kteří praxi prošli. Praxe pro ně, i podle jejich názoru, byla prospěšná, i když oddálila ukončení jejich studia. To, že vyvrátili a dospěli, se ukázalo především u státních zkoušek a rozdíl mezi přístupem k prvním (bakalářským) a druhým státnicím byl evidentní.

Některým problémům však jsme neunikli. Do druhého stupně nastoupili "mistři" ostřílení životem a vyzývavě čekali, co nového jim ještě škola může dát. I učitelé byli mnohdy rozpačití. Jsou také stále věci, které se v osnovách 2. stupně jen rozměňují a opakují. Převládající byl u bakalářů po praxi nejdříve pocit, že za občasnou docházku vedle své projekční činnosti si "vyslouží" diplom. Dobu jednoho semestru trvá, než se ve

škole "zapíchnou", než se z nich zase stanou studenti. Nechceme samozřejmě mít školu při zaměstnání, ovšem jediná možnost jak tomu čelit však je dát jim opravdu náročný úkol a být důsledný ve svých požadavcích. Být důsledný je ovšem náročné a ne všichni učitelé v důslednosti obstojí stejně dobře.

Do druhého stupně studia nastoupili téměř všichni bakaláři. Studijní plány jsou specializované podle modulů. Zatím bylo vypsáno vždy 7 modulů, praktikanti se zapisují podle zájmu a otevřeny pak jsou jen ty, kde zájemců je víc jako 8 (v ročníku nám končí obvykle kolem 60-ti studentů). Ukázka studijního plánu konkrétního modulu a ročníku je v tabulce 6.

Studijní plán je sestaven z profilujícího atelieru, společných předmětů (především manažerského charakteru), předmětů modulových a nabídky volitelných předmětů. V atelieru pracují

6. ročník - modul 1

Teorie architektury a ochrana památek

předmět	zimní semestr před. / cvič.	letní semestr před. / cvič.
Společné předměty		
Stavební právo a předpisy	-	3 / 0 zk
Projekční kancelář a její řízení	2 / 1 zk	-
Realizace staveb a její řízení	2 / 1 zk	-
Podnikání a finance	-	2 / 1 zk
Aktuální stavební techniky	-	2 / 1 klz
CAD systémy v architektuře	1 / 2 klz	-
Výpočetní technika v arch. praxi	-	0 / 2 klz
Modulové předměty		
Atelier arch. tvorby	0 / 12 klz	0 / 12 klz
Ochrana hist. prostorových struktur	1 / 2 zk	-
Koncepce památkového zásahu	-	4 / 0 zk
Vernakulární arch. a její specifika	3 / 0 zk	-
Celkem hodin týdně	27	27
Volitelné předměty		
Teorie a děj. arch. -soudobé tendence	3 / 0 zk	-
Estetika inženýr.staveb	2 / 1 zk	-
Soudobá architektura v hist. prostředí	-	2 / 1 zk
Městské prostředí v arch.	-	2 / 1 zk
Celkem hodin	30	30
Počet kreditů	30	30
Počet zkoušek	5	4

tematu s ukončenými semestrálnymi etapami (napr. "od urbanizmu po dŕm", alebo "od nŕvhu domu po reŕenie kliky").

Druhŕ stupeň studia je ukončen tzv. druhou stŕtnicŕ, tentokrŕt z pŕedmŕtu řízení architektonické praxe, který shrnuje poznatky z výučby společných manažerských pŕedmŕtŕ a teorie architektonicko-urbanistického nŕvhu, pŕedmŕtu souvisejícího vŕdy s modulovou specializací. Samozŕejmou součástí stŕtní zkoušky je také obhajoba diplomové práce. K obŕma částem druhých stŕtnic byli pŕizváni komorou jmenovaní zástupci, kteří pŕislíbili možnost úlev pŕi pŕípadném vstupu absolventŕ do této profesní organizace.

Máme to za sebou. Jistŕ je co zlepšovat, ale myslím, že jdeme sprŕvnou cestou. Víme, že kvalita studia není dána jen dobře pŕipravenými pravidly, ale pŕedevším odpovŕdným profesionálním pŕístupem učitelŕ a zaujatým zájmem studentŕ.

*

*Doc. Ing.arch. Dagmar Glosová, CSc.,
Fakulta architektury VUT Brno*

THE MODEL OF STUDY AT THE FACULTY OF ARCHITECTURE AT THE UNIVERSITY OF TECHNOLOGY IN BRNO

By Dagmar Glosová

There are two grades of study at the Faculty of Architecture in Brno. The first grade covers the former full study of architecture and graduates obtain a bachelor degree. Then one year of practice follows. In the second grade of study the curriculum is specialized according to modules. There is a choice of seven modules. Nearly all of the students continue and the second degree is finished by the second state exam and by a diploma thesis defense. The representatives of the Chamber of Architects are invited to these kinds of exams.

Ingrid Konrádová

ŠTUDIJNŔ PROGRAM ODBORU ARCHITEKTŔRA NA FAKULTE ARCHITEKTŔRY TU VIEDEŔ

Od ŕkolského roku 1992/93 vstŕpil do platnosti nový ŕtudijnŕ program odboru Architektŕra, který reagoval na zložitŕ situáci u v ŕtŕdiu vyvolanŕ najmŕ velkým počtom ŕtudentov, ktorí začínajú kaŕdoročne ŕtudovať (cca 700 ŕtudentov v ročníku). To je spŕsobené voľným pŕístupom ku ŕtŕdiu na verejných univerzitách v Rakúsku a popularitou ŕtŕdia architektŕry, ktorá sa čiastočne zakladá aj na všeobecne vlŕdnucich nesprŕvných predstavách o tomto povolání.

Druhým problémom bol veľký počet ŕtudentov, ktorí relatívne neskoro (v 7-8 semestri) ŕtŕdium architektŕry zanechávali či prerušovali a nemali, pokiaľ ide o oficiálne vzdelanie, "nič v ruke" (chýbal napr. titul bakalára architektŕry). Toto mohlo súvisieť aj s tým, že ŕtudenti v prvých semestroch neprichádzali do styku s ateliérovou tvorbou a hoci niektorí z nich teoretické skŕšky zvládali úspešne, v projektovaní neuspeli. Chýbala aj možnosť flexibilne zaraďovať do ŕtudijného plŕnu nové aktuálne témy z oblasti architektŕry a pŕípadne ich podľa potreby meniť.

Nový ŕtudijnŕ program nadväzuje na pôvodné delenie ŕtŕdia na dva stupne, pŕičom snaha vytvoriť z prvého stupňa bakalárske ŕtŕdium sa obsahovo podarila, ale formálne stroskotala - titul "bakalár architektŕry" nebol zatiaľ oficiálne schválený.

Základným princípom navrhovania súčasného ŕtudijného programu je ŕažisková poloha architektonického navrhovania, doplnená teoretickým zázemím v podobe prednáŕok spojených s cvičeniami. Úvodom do ŕtŕdia architektŕry na TU vo Viedni je tzv. "Vorkurs" (Pŕíprava). Šeŕ hodín Pŕípravy má ŕtudentovi umožniť formou intenzívnej tvorivej dielne oboznámiť sa bližšie s formou ŕtŕdia, s jeho obsahom, s náplňou povolania architekta a s jeho praxou. Keďže Pŕíprava intenzívne prebieha kaŕdý rok v prvých dvoch týždňoch októbra, ŕtudenti majú eŕte možnosť zmeniť svoje rozhodnutie o odbore ŕtŕdia. Po troch rokoch existencie Pŕípravy konŕtatujeme, že sa počet ŕtudentov začínajúcich ŕtŕdium architektŕry znížil. Iste k tomu prispel aj fakt, že ŕtudenti sú nútení projektovať už v prvom ŕtudijnom stupni (v rámci tzv. ŕtŕdií).

Prvý ŕtudijnŕ stupeň tvoria prvé ŕtyri semestre ŕtŕdia. Nazýva sa tiež Úvod do ŕtŕdia (Orientácia v odbore) a poskytuje prostredníctvom 91 hodín povinných predmetov všeobecné architektonické vzdelanie. Teoretickými prednáškami spojenými s cvičeniami je tu zastúpených všetkých 13 inŕtitútov fakulty, ktoré sú zapojené do výučby v odbore architektŕra. Najdôležitejšou časťou prvého stupňa sú tzv. ŕtŕdiá, ktoré sú predpokladom pre absolvovanie ateliérov v druhom ŕtudijnom stupni. ŕtŕdio je učebný celok, pozostávajúci z viacerých častí, napríklad ŕtŕdio Urbanizmus tvorí prednáška Základy urbanizmu a cvičenia Urbanizmus a Navrhovanie voľného priestranstva. Hoci sú hodnotené separátne, známky platia len v tejto kombinácii. Keď je jedna z nich negatívna, musí ŕtudent opakovať všetky ostatné zložky ŕtŕdia. To isté platí o ŕtŕdiách Pozemné stavby, Navrhovanie budov, Interiér a Obytné stavby.

Druhŕ stupeň ŕtŕdia - ŕeŕ nasledujúcich semestrov - nesie názov Projektovo orientované prehĺbenie ŕtŕdia. Zo 119 hodín výučby je 64 hodín ateliérov (42 hodín praktického navrhovania a 24 hodín teoretických prednáŕok), 40 hodín viazane a 15 hodín voľne voliteľných predmetov.